

HUMR

Humanitní revue studentstva FHS UK

První Vánoční vydání

Rozhovory, úvahy,
články, tipy

Poezie, próza a fotografie
kreativních duší FHS

OBSAH

Z města na hory (Magdalena Kučerová)	1
Chtělo by to rave aneb zjeví se po apokalypse eden? (Hedvika Pártlová)	3
Sleeping (Jarek Požár)	3
Slunečnice (A.K.)	4
Úmrtnostní tabulka (Lukáš Kahoun)	4
Winter day (Barbora Černá)	4
Sednu si za volant a oba nás zabiju (Klára Hamsíková)	5
Člověk a Hora (David Ujčík)	7
Návrat zimní romantiky (Jakub Černožorský)	9
Kapr (A.K.)	10
O Vánocích bychom se měli zastavit (Matěj Kučera)	11
Město v přechodném vlastnictví (Adam Řehák)	13
Historické okénko (Štěpán Svoboda)	14
Je autentičnost důležitá? (Andrea Blahová)	15
Lid český versus Leopold Hilsner (Vojtěch Malý)	16
Kulturní tipy (Adam Řehák)	17
Hudební tipy (Lukáš Kudláček)	18
Neobvyklé vánoční filmy (kryštof Šubr)	19
AI a my (Martin Dolský)	20

MILÍ ČTENÁŘI,

právě držíte v ruce „první“ vydání Humanitního revue.

Ačkoli je tento díl vydán k příležitosti konání Vánočního večírku, záměrně jsme vybíraly nejen články, které se dotýkají tematiky Vánoc a všeho s tímto obdobím spojeným. Pro mě osobně je tento čas velmi zvláštním obdobím, které je doprovázeno smíšenými pocity. Samozřejmě vnímám ducha Vánoc, který mé myšlenky obrací k lidem, kteří mě obklopují, a to nejen k blízké rodině a přátelům. Přemýšlím nad konverzacemi a vztahy s lidmi, které již nevidám lidi či je ve spěchu každodennosti nevnímám. Konec roku nás navíc nutí rekapitulovat nejen naše úspěchy, ale i chyby, které bychom mohly v dalším roce napravit. S těmito všemi pocity a se zkouškovým na krku je čím dál tím větší problém se nechat vánoční atmosférou pohltit.

Vypisovat vše, co nás v tom to období těší či trápí by bylo nesmyslné, protože právě to je inspirací pro články v tomto vydání. Posudte sami, které motivy jsou pro Vás zásadní, a to nejen v této chladné zimě.

Je nutné vnímat, že na naše problémy nejsme sami, a že smíšené pocity převažují nad přehnaným veselím, které je reprezentováno jako pocit, který máme mít při nakupování dárků, zdobení stromečku a při pečení cukroví. Doufám, že Vám články, které se okolo tohoto tématu točí, vám pomůžou nalézt vlastní názor na to, co pro Vás Vánoce znamenají.

Moc mě těší, že se naše redakce rozrostla o nové přispěvatele a děkuji všem za jejich práci.

Za redakci časopisu Humr,

Lucie Kalabisová

13. 12. 2023

Praha má bezpochyby spoustu zimních kouzel. Vůně různých svařáků, trdelníků, světýlka všech vánočních stromečků a ozdob na domech, na pouličních lampách. Ale pro mě je pořádná zima na horách! Je tam víc sněhu a víc všeho, co si pod zimou představuji. Jakou zimu máš radši ty?

Když jsem nastoupila sem na školu, skončila jsem s jezdeckým, kterému jsem se věnovala docela dlouho a řekla jsem si, že chci být na horách, ale neměla jsem na to peníze (pořád nemám). A neměla jsem ani kamarády z vyšších nadmořských výšek, u kterých bych se mohla třeba za to, že uvařím, ubytovat. Věděla jsem jenom to, že mě nebaví být celou zimu v Praze a taky to, že chci jezdit na prkně. Vždycky mě to hodně bavilo. Na základce nebo na střední na lyžáku nebo když mě vzali rodiče jednou ročně na hory. Každopádně jsem vždycky využívala jakoukoliv možnost na hory jet. Nebo aspoň na Petřín, když tam za covidu napadl sníh... Našla jsem způsob, jak na horách ekonomicky přežít: našla jsem si tam práci. A to ne ledajakou. Udělala jsem si kurz instruktora snowboardingu a skoro všechny víkendy jsem strávila v Krkonoších. Zkoušky jsem se snažila udělat co nejdřív a pak jsem byla na horách i 14 dní v kuse. Myslím, že mi to rozhodnutí naprosto změnilo život, ale to je jiná kapitola.

Pokud byste si chtěli trochu okořenit zimu, tohle je skvělá možnost. Hory jsou koncentrací výskytu kamarádky lidí — nevím, jak to mají lyžaři, ale my boardáci jsme se stali takovým bratrským seskupením. Tím nechci říct, že bych se nekamarádila s lyžaři, ale samozřejmě si toho se snowboardáky máme víc, co říct; když si třeba představujeme nějaký trik, který bychom chtěli odjet nebo oblouk, který bychom chtěli umět správně technicky zajet. Každou volnou chvíli jsme lítali na svahu a dělali šílenosti. Chodili jsme na večerní lyžování a když jsme toho měli plný zuby, zvolili jsme kiosek s něčím tekutým na zahřátí. Instruktorští ubytka jsou většinou pořádný punk, ale stojí to za to. My třeba vytvořili takovou zajímavou symbiózu. Samozřejmě největším problémem bylo mytí nádobí, ale tuto zkušenost si kdyžtak zažijete na vlastní kůži. Některé lyžařské školy mají ubytování pro instruktory zdarma, jinak se to pohybuje kolem stovky na noc.

No a jak se instruktorem stát? Je víc možností. Třeba kurz od MŠMT, ale já jsem šla přes APUL. Nejdřív je dobré se domluvit se školou, kde byste chtěli učit — pošlete životopis a půjdete na pohovor, ten u mě probíhal přes videohovor. Školy jsou nejradši, když ovládáte oba nástroje — prkno i lyže. Na lyžích budete mít pravděpodobně víc výuk a ožná i menší děti; kolegové dostávali děti, kterým byly teprve dva roky. Na snowboardu můžete mít výuk míň, ale není to psaný zákon. Objevuje se čím dál víc malých i velkých snowboardáků a s tím i víc výuk. Většinou jsem dostávala děti starší než osm let. Ale i tahle věková hranice, kdy postavit poprvé dítě na prkno, se snižuje. Nejmladším shredákům, které jsem učila, byly čtyři roky.

Když víte, že vás škola bere, přihlásíte se na kurz, kde máte díky lyžařské škole dotovanou cenu (tak je to v APUL). Kurzy se vypisují nejdříve na začátku sezóny, ale jsou i během ní a pak zase hodně na konci. Na začátku toho všeho musíte samozřejmě nějaké finance vložit do kurzu. A pak je na vás, jak to pojmete — můžete si něco vydělat, nebo si to spíš užít. Podle toho, kolik máte kurzů, jste finančně ohodnoceni. Já jsem třeba začínala na 160 korunách na hodinu, plus nějaké bonusy a občas přistálo dýško od klientů. V APUL se kurzy stupňují podle obtížnosti, D je nejjednodušší a A nejtěžší. Když budete áčkový instruktor, logicky budete mít vyšší plat. Jinak se plat taky odvíjí od toho, kolik umíte jazyků. Samozřejmě nevím, jestli to tak mají všechny lyžařské školy, ale ty

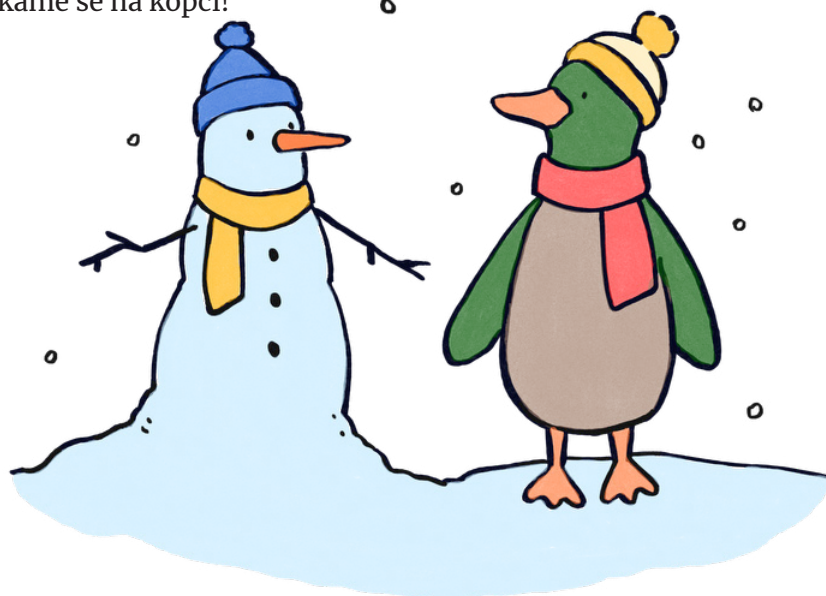
ve větších areálech nejspíš ano, protože jsou tam i návštěvníci z cizích zemí. Mně se povedlo udělat si kurz B — vyšší kurzy s APUL jsou pak v Rakousku a taky trvají déle. Rozhodně to nebylo po jakékoliv stránce jednoduché, ale mám díky tomu tři stovky na hodinu. Je to vlastně docela dobře placená práce, ale taky fyzicky náročná. Občas o sobě dá horské počasí vědět a po sedmi hodinách na svahu jste vyřízení. Proto také věřím, že tahle práce není pro každého. Někdo radši moře než hory, spíš teplo než zimu, na někoho to může být až moc velký punk. Ale pokud máte fakt rádi hory nebo jízdu na jednom nebo dvou klackách, za pokus nic nedáte.

Mojí strategií bylo si tu zimní sezónu spíš užít. Takže jsem všechny peníze nacpala zpátky do toho, abych mohla jezdit a dělat blbosti s amarády snowboardáky na svahu nebo v parku, nebo jsem investovala do dalšího kurzu. Potkala jsem fakt hodně zajímavých lidí, třeba instruktorů, kteří za sebou mají už několik sezón a je to jejich full-time job. V létě odlítají na jižní polokouli znova učit, pak třeba někdy do Japonska nebo do Kanady. Líbí se mi, že mě tahle práce v budoucnosti může zavést na skvělá místa a že poznám super lidi. A když si budu fakt jistá, že je to to, co chci dělat, můžu se podívat za hranice Česka.

Hory mi pomohly se trochu najít po tom, co jsem přišla na vejšku a neměla jsem žádný koníček. Už na kurzu jsem potkala super lidi, učila jsem novy snowboardáky z různých koutů světa. V Krkonoších na vás čeká hodně Poláků, a tak se naučíte i mluvit dalším jazykem a strávíte hodně času s dětmi. Učila jsem třeba holčičku, která mi řekla, že až bude velká, bude prezidentka. Zároveň se naučíte řešit nějaké lidsky zajímavé situace, třeba když se bude někdo trochu bát, nebo budete učit sourozence, nebo rodiče s dítětem, nebo třeba skupinku pubertáků. Jako instruktor jste taky povinni pomoci lidem, kteří na svahu spadnou a nezvednou se. Jednou jsem tak volala horskou, naštěstí to nebylo nic vážného. Taky jsem se projela rolbou. A jelikož na tom prkně nebo na lyžích strávíte hodně času, taky jsem se sama naučila lépe jezdit.

Ocitla jsem se ve dvojmém životě, jednou jsem student a podruhý blázen na horách. Všechny přesuny odtud tam a odtamtud sem jsou náročný, ale neměla jsem chvíli, kdy bych o tom pochybovala... Nevím úplně přesně, co dělám a jestli to někam opravdu směřuje, ale nikdo z nás si asi není jistý tak, že by dal za svou budoucnost ruku do ohně. Mám ráda jak tu práci, tak to, že jsem výš nad mořem, mám na nohou prkno a kolem sebe skvělý kámoše, a hlavně ten obzor možností, kam dál.

Takže jestli myslíš, že hory jsou pro tebe, neváhej a rozjed' to. Držím pěsti a potkáme se na kopci!

CHTĚLO BY TO RAVE ANEB ZJEVÍ SE PO APOKALYPSE EDEN?

Hedvika Pártlová

někdy si říkám
proč jsem po tolik let byla
tak zabeďněný fracek
který by zasloužil pár facek
někdy si říkám
proč jsem někdy taková mrcha
a jestli by mi neprospěla studená sprcha
pod kterou mě jednou dala máma
když jsem jako malá měla záchvat zuřivosti
a teď když už bych měla být objektivně velká
a mám záchvat nepřičetnosti
a jedu na matfyzáckou kolej proti mé Alma Mater
po kterém si ty sprchy dám nejméně tři
(ale svůj účel to naplnilo, alespoň na pár dní, mrk mrk)
a courám se městem a poslouchám o Beethovenovi
a jeho láskách Josefínách který nebyl o moc lepší, než
já, co se recyklace básní týče (ač u něj šlo o skladby)
a pak celý den kultivuju zahradu kousek za mou Alma
Mater
a večer sedím u ohně, koukám do plamenů
a i když se chovám jako šílenec
vím že to co je uvnitř mě se nemění
a pak jezdím s kluky z včelařského spolku po půlnoci na
kole
a nějak mi nedochází co se děje
i když tak nějak asi stejně tuším, o co tu celou dobu běží
a lezu na oblastní skály s pejskem a křičím do krajiny
všechno co se nedá říct jiné živé duši a jdu random na
stávku, kde se taky dobře křičí z plných plic
sice ne úplně to co mě nejvíc tíží
ale taky je to dobrý
se tak jako vyřádit v davu
a pak zase někdy
když nasednu nevědomky do protisměru
a přijde mi to hrozně poetický vlastně
nějak se mi to spojí s tím
jak mi kámošky říkaly, když jsme měly sraz
že to nevádí, že dneska nejsem svoje nejsilnější verze

SLEEPING

Jarek Požár

Could you check me on your way out?
Didn't think I'd feel so strange
Tripping down the memory lane
The stars are gone again

I'm flipping through these memories
Like pages in my head
Well, it doesn't really matter now
'cause tomorrow I'll be dead

Sleeping
Outside my bed
Nothing's really wrong

Bleeding
I'm not sad
I'm already gone

And if you look back on your way out
Then maybe I'll be there
Or maybe just a melody
You can hear from anywhere

A sigh of wind, a flick of hair
A stranger's look outside
Or maybe just an empty space
I'm nowhere to be found

SLUNEČNICE

A.K.

Slunečnice má, otáčíš se za sluncem a stejně tak i já.
Na večer svou hlavu skloníš, jak tě smutek přepadne,
že slunce zas za obzor už za chvíli zapadne.

ÚMRTNOSTNÍ TABULKA

Lukáš Kahoun

Když nutně potřeba je znát střední délku života,
úmrtnostní tabulka, to je naše jistota.
Úmrtnostní tabulka lehce zvládnout dá se,
když dodržíš správný postup práce.

Začneme hrubou mírou úmrtnosti,
jenž se u_x značí bez pochybnosti.
Dostaneme ji šmahem,
když počet zemřelých v každém věku vydělíme střed-
ním stavem.

Dále uděláme jeden malý fix,
když vypočítáme jedna minus e na minus u_x .
A máme tu q_x , tedy kvocient úmrtnosti,
který nám převádí úmrtnost do pravděpodobnosti.

Malé l_x je další sloupec, jenž nelze zastírat.
Jde o počet lidí, kteří nám jako že budou umírat.
S tím založíme i sloupec d_x – tedy tabulkové zemřelé,
a dostáváme se do nejtěžší části výpočtu, přátelé.

Malé l_x je rovné statisícům, ve věku nula pouze,
a v jiném věku ho musíme počítat dlouze.
Je rovno malému l_x v předchozím věku minus d_x
v předchozím věku.
Toť první pramen, který rozpoutá výpočtů řeku.
 d_x pak dopočítáme snadno,
když q_x vynásobíme l_x a v Excelu ten vzorec zkopíru-
jeme až na dno.

Další dva sloupce jsou hotové
a čeká nás velké L_x , a to je pohodové.
To se rovná malé l_x minus nula celá pět krát d_x ,
takže je to jen předchozích sloupců malý mix.

Pod před posledním sloupcem, jenž se T_x označuje,
si počet prožitých človekolek v daném věku každý z nás
ted' představuje,
a vypočítáme ho bez zbytečných vzdechů
jako kumulativní součet velkého L_x od nejstarších
věků.

Poslední třešnička na dortu je naděje dožití
značená jako e_x a mající ve vědě mnohá užití.
Vypočítáme ho jako T_x a malého l_x podíl
a dostaneme výsledek, jenž se nám na začátku tak
hodil.

WINTER DAY

Barbora Černá

At 7:47 the sun rises

I still hold on to the pain I think makes me whole
Like a dog addicted to a gnawed- on bone
After this feast so dear to me it became a ritual
I like to whisper my shameful secret to a snow duvet

So cold and comforting I forget I'm telling lies
With whiteness as my silent witness
She listens so softly
It makes me want to fade away

At 16:01 the sun sets

SEDNU SI ZA VOLANT A OBA NÁS ZABIJU

Klára Hamsíková

Auto zatočí doprava. Je právě hodina mezi psem a vlkem. Jak jsi se dnes měl v práci? Neodpovíš. Přejedeme přes kruhový objezd. Prvním výjezdem pryč ze světa věcí. Nahlas počítáš ovečky – stopadesátá ovečka.

Jsem maličký běloučký jehňátko. Běžím nahoru po zasněženém kopci. Jsem tak běloučký, že se třpytím, jako sníh. Jsem tak běloučký, že mě ztrácíš. Ty tam stojíš jako kaňka na nepopsaném papíře. Černej vlk, co ve sněhu ostudně vyje po jehňátku.

Zahneme doleva, projedeme kolem tvý základní školy, ale tentokrát na ní neupozorníš. Furt mlčíš. Nad čím přemýšlíš? Počítám ovečky. Počítáš, odpočítáváš – stodvacátá první ovečka. Neusínej, ještě ne.

Jsem maličký běloučký jehňátko, co běží po zasněženém kopci. Běžím už tak dlouho, už tak dlouho jsem maličký běloučký jehňátko co běží, až je mi z toho zle. Moje svoboda končí tam, kde jiného začíná. Svoboda vlka znamená smrt jehňátka, to si pamatuj.

V autě se mi udělalo nevolno, projíždím zatáčky rychle. Ty to nenávidíš, ale stejně nic neříkáš, máš hlad jako vlk a hlavně – v hlavě už máš osmdesátou druhou ovečku.

Jsem maličký běloučký jehňátko, co běží po zasněženém kopci. Nemám moc síly, ale běžím, jako by mi šlo o život, jako že mi jde o život, jde mi o život. Vždycky to byl život, o co mi šlo.

Byli jsme tak moc naživu, až to bolelo. Odbočím jinudy, než jezdíme normálně, ty si toho nevšímneš, nebo alespoň nic neříkáš. Zbaběle a rezignovaně zíráš někam ven z okýnka, ale spíš ještě někam dál, asi až za mlhu. Jen zašeptáš – třicátá ovečka.

Jsem maličký běloučký jehňátko, co běží po zasněženém kopci a vlk je mi v patách. Mám ještě nějakou sílu, už brzy budu na vrcholku kopce, doběhneš mě, než tam budu – vlku?

Poezie a próza

Jsmo skoro u místa činu, my o vlku a vlk je tady, jen jedinkrát zahnu, auto rozjedu na maximální rychlost. Dlouho dlouhá asfaltová cesta zdobená alejí, až budu na jejím konci, tak zatočím do kamenný zídky. Osmá ovečka.

Jsem maličký běloučký jehňátko, co běží po zasněženém kopci a už nemám skoro žádné dech, cítím jak ten vlkův je blízko.

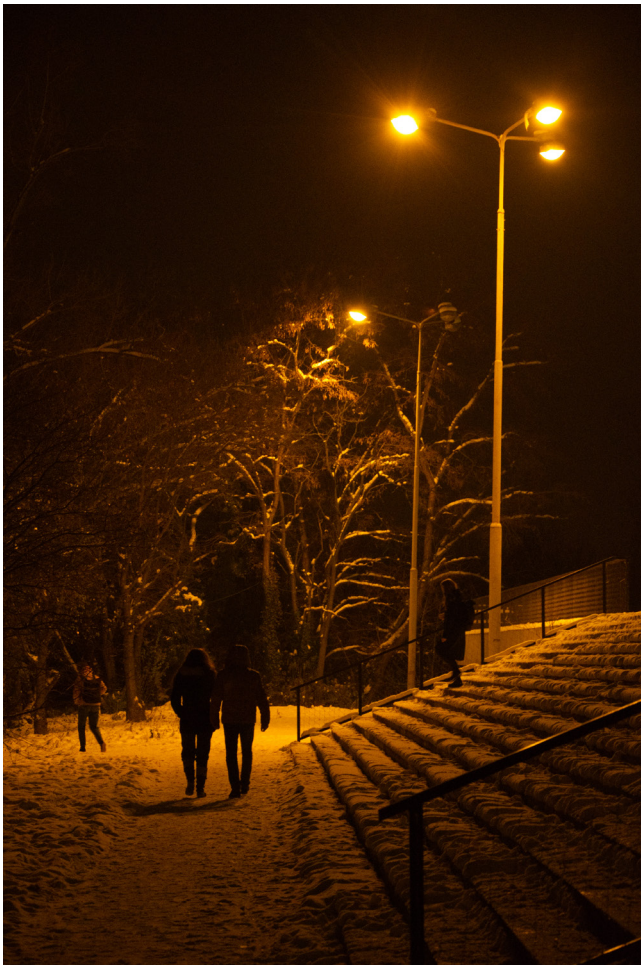
Sníh je definován jako padající nebo uložená ledová částice formovaná především sublimací. Přibližně 5 % všech srážek, které dopadnou na zemský povrch jsou sněhové. Pátá ovečka.

Auto jede rychleji než kdy jindy, buší mi srdce, nedokážu se na tebe podívat, nevidím jak reaguješ. Jen dál a dál počítáš, odpočítáváš, auto jede dlouho dlouhou asfaltovou cestou, druhá ovečka...

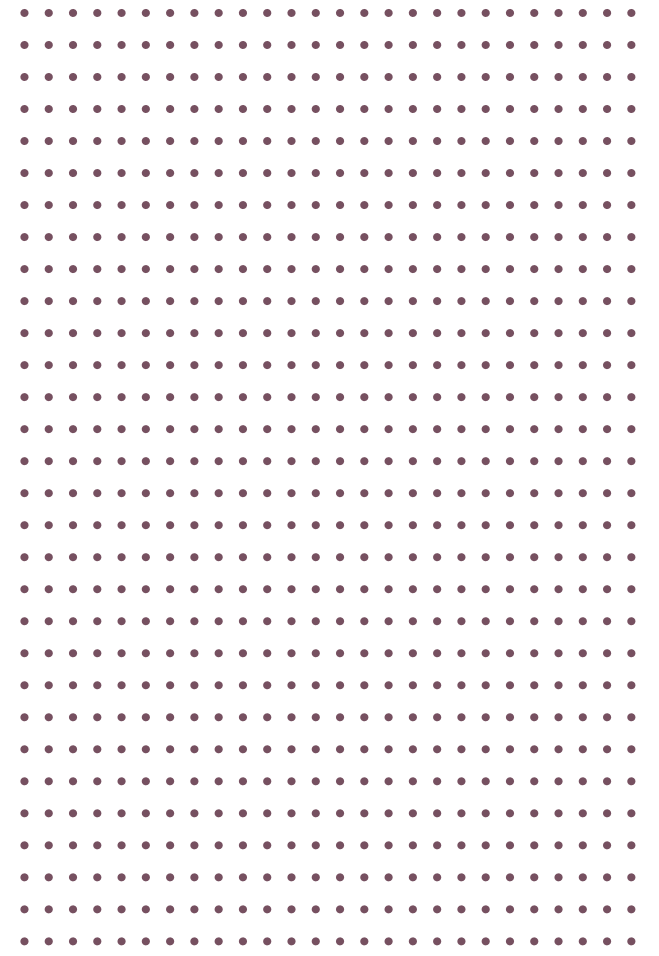
Mlha je atmosférický oblak sestávající z velmi malých vodních kapiček, popř. drobných ledových krystalků rozptýlených ve vzduchu, který zmenšuje vodorovnou dohlednost při zemi alespoň v jednom směru pod 1 km. Jedna ovečka?

Jsem maličký běloučký jehňátko, co už je skoro na vrcholu zasněženého běloučkého kopce. Těsně, než mě vlku doženeš, se rozpustím v mlze. Smrt jehňátka znamená svobodu vlka, tak utíkej vlku, jsi konečně volný.

Jedna jediná ovečka ti zbývala. Prudce jsem zabrzdila před zídou, ale to tě neprobudilo. Usnul jsi, nedopočítal, a tak jsem nás nechala žít. Auto jsem zaparkovala před tvým domem a v náručí tě odnesla po schodech nahoru do pokoje a přikryla ovčí vlnou. A teď jsi tu – vlk v rouše beránčím.

Jakub Černohorský

Každý jsme horolezcem. Jako baletky balancujeme na ostří nože mezi nekonečným nebem a konečnou zemí. Smrt přichází vždy náhle, její tvář zůstává neviditelná a pod světlem života spatřujeme jen kontury jejího stínu, dokud nestojí zcela zde. Stojíme na horském hřebenu, aniž si to uvědomujeme. Řídký vzduch každodennosti neposkytuje dostatek kyslíku pro naše uvažování a realita nám mezitím proklouzává mezi prsty. Realita cesty na horu je zakryta banální skutečností lidské reality, uzavřené ve své vlastní konstrukci. Hora se však neptá na zásluhy, hodnosti a povolání. Jsme pro ni všichni stejní. Jediná věc, kterou může člověk s horou sdílet, je cesta. Cesta, která je hoře indiferentní, přesto na ni zcela závislá a v ní plně obsažena.

Brutalita nekonečného výstupu a nehostinné krajiny, zcela se vzpírající moci lidských rukou i lidského ducha, ačkoliv viděna poprvé, jako by prozrazovala vnitřní povědomost. Boj, který nám, moderním lidem zapletených ve svých vlastních labyrintech uniká, zde vystupuje ve své plné intenzitě a zcela zaměstnává existenci lidské bytosti. Kdo šplhá kvůli trofeji vrcholu, nerozumí. Kdo vyráží kvůli cestě a opět se navrácí, aby hledal nové, je polapen Nedosažitelným. Tváří v tvář hoře se i strach stává zbytečnou, vyčerpávající emocí, ubírající energii na cestě, která má jen jediný směr, vzhůru. Strach nikdy není horolezcovým rádcem, tím je vždy a pouze on sám. V ostrém terénu hory stojí i ten, obkliččen největší expediční skupinou bytostně sám, závisející jen na své vůli a motivaci. Kdo je přesvědčen o opaku, je pod nadvládou iluze. V posledních metrech výstupu dělí dvě jen pár metrů vzdálené osoby nekonečná dálka. Každé uklouznutí může být smrtelné, pomoc druhému je riskem své vlastní smrti. Přes skučení větru nedoléhají slova podpory, a i kdyby byla slyšitelná, nenesou ve vnitřním boji jedince se sebou samým ani nepatrný význam. Člověk není nikdy tak sám jako v rámci své cesty. To, co je mně přístupné jen v rámci reflexe, či v momentech vypětí a hluboké úzkosti, stojí při pohledu na horský masiv, na vzdálenost od civilizace, od veškeré pomoci, od veškeré jistoty, přímo na výsluní. Život horolezce je v rukou ledovce, stejně jako ten náš v rukou osudu. Jakou závratí je však pohledět na tento ledovec, v jeho skutečné impozantnosti. Lezec, který hledí do propastné hloubky trhliny, vidí v její nedozírné hloubce svou vlastní smrt. Kdo však vidí smrt, vidí život. Život není na ničem více závislý než na samotné smrti. Vědomí a sebeuvědomění života je závislé na vědomí smrti. Hory možná mají spoustu podob, ale ve skutečnosti existuje jen jedna, na které se donekonečna odehrává tentýž životní boj, otevírací brány spleťtemu růstu lidské bytosti.

Kdo se zcela nevrátil z výstupu, je více ve sféře mrtvých než ve sféře živých. V momentě, kdy opět stane nohama na úpatí, znovu objevuje život. Návratem se náhle rodí nová bytost, mající nový vztah k životu, nakrátko čerpá z náhledu, který mu tato cesta otevřela. Tato bytost však nemůže mít dlouhého trvání, její život je ohraničen dobou návratu a novým výstupem na další

vrchol. Základní tábor, vyznačující se bezpečím a známostí, představuje pro skutečného horala jen pozastavení, v hávu slastného pohodlí zahalenou stagnaci. Hora jej volá a on nemůže jinak než jí odpovědět, nebo opomenout svůj úděl a sám sebe zapřít. Jeho život jako by v sobě ukrýval zvláštní paradox, čím více je dán všanc, tím více sám sebe nalézá – tím více utváří svou vlastní bytost. Čím více na cestě pociťuje své splnutí s Horou, na jejímž terénu, počasí, klikatých hřebenech a hučení lavin, závisí jeho život stejně jako na rytmu jeho srdce, tím více pociťuje sebe sama jako zcela svobodnou bytost. Nacházení sebe sama se nemůže obejít bez nacházení sil, které mě utvářejí, a naopak.

Střídán noci a dne mění podobu okolní krajiny a tím určuje takt každého výstupu. Určité pasáže se vyplatí projít po zmrzlé ledové krustě, než se v poledním slunci propadat do rozeřátého, hlubokého sněhu. Jiné jsou za absence světla neschůdné. Ztráta orientace v temné noci se může stát osudnou. Přejeme si neustále pobývat ve světle jasnosti a srozumitelnosti. Avšak pravda světa je tak silná, a když se ji pokoušíme zcela obsáhnout, oslepuje nás a nutí nás vidět pouze svou temnou, vůči nám cizí a iracionální stránku drásající naše duše. Vůči této temnotě je i ten nejnahodilejší obraz přesnější a jasnější než matematická rovnice, která je chladná jako vítr, vající na vrcholu té nejvyšší Hory.

A tak i ten nejzkušenější horolezec potřebuje svůj stan, svůj příruční domov, aby se alespoň nakrátko zabydlel v prostředí, ve kterém mu nebylo dáno žádné místo. Snad i druhá, který jej v čase potřeby zajistí pevným lanem, povzbudí silným slovem a tím, že se s námi spojí pevným poutem, nakrátko umožní, aby naše nedokonalost a naše chyby nebyly absolutní.

NÁVRAT ZIMNÍ ROMANTIKY

Jakub Černoorský

Články

Zima pro mě bývala jedním z nejvíce depresivních období celého roku. Dny jsou krátké, noci dlouhé, a cesty ze školy za svitu pouličních lamp působily na mě asi tak pozitivně, jako uklouznutí a následný pád po vystoupení z přeplněného autobusu s vlhkostí průměrného skleníku tropických rostlin. Nedostatek sněhu, zvláště v posledních letech, tomu také vůbec nepomohl.

Tento rok to ale pociťuju trochu jinak, a vděčím za to právě hlavně překvapivě silné sněhové nadílce. Zaplavují mě vzpomínky na dětství, kdy jsem měl tak obrovskou radost z napadaného sněhu, že jediné co jsem chtěl, bylo vzít na záda boby a přesunout se do kopce v parku, jít si zabruslit na nedaleký zamrzlý rybník a nebo si jen postavit sněhuláka.

Pražské panorama doplněné o sněhovou čepici mě donutilo po dlouhé době vyjít znovu do ulic a nafotit streetovou sérii. Možná si díky ní budu pamatovat do příštích let, že zima není jen šedo, bláto a promoklé boty.

KAPR

A.K.

To zase jednou takhle na Vánoce dávali v televizi Pelíšky (oblíbený film naší rodiny). No, a když přišla ikonická scéna s kaprem, můj mladší bratr se nadechl (to není nikdy dobrý znamení – když se takhle teatrálně nadechne, neznamená to nic jiného, než že dostal strašně blbej nápad) a vylezlo z něj, že by si letos od Ježíška taky strašně přál kapra ve vaně, a že ještě lepší by bylo, kdyby se s ním mohl v tý vaně i koupat.

Jelikož jsou naši strašně hodný rodiče (někdy taky dost šílený), tak si mě mamka po skončení filmu vzala nenápadně s sebou do kuchyně a seznámila mě s jejich plánem, který byl podmíněný mojí aktivní účastí (už tohle znělo děsivě). Řekla mi, jestli bych nemohla skočit koupit živého kapra.

Abyste si dokázali líp představit, co to znamenalo, tak vám popíšu naši situaci. Bydlíme v takovém zapadlém městečku na severu Čech. Každý tu zná každého a pro naši rodinu to platí trojnásob. Takže když mě naši vyslali koupit kapra, znamenalo to pro mě dojít na náměstí (to bylo jediné místo, kde se kapr dal sehnat, jelikož tam zrovna probíhaly vánoční trhy). Vánoční trhy rovná se celý město na dvou tisících metrech čtverečních (na našem náměstí).

Já jsem sice mamrala, ale zároveň jsem věděla, že nemám na výběr, takže jsem se šla oblíct. Už když jsem se blížila k centru města, viděla jsem všechny ty světýlka a slyšela koledy, což mi trošku zvedlo náladu, a tak jsem přidala do kroku, ať to mám co nejdřív za sebou a můžu si zase sednout doma v teple k pohádkám. Před náměstím mě ta dobrá nálada zase opustila, protože jsem uviděla to šílený množství lidí, co stálo frontu na svařák. Když jsem se přes ně prodrala, druhá úplně stejná fronta mě čekala u kádky s kapry. Mě jich bylo líto, chudáčků, ale můj bratr se chtěl otužovat (a s tím člověk nic moc nenadělá). Po patnácti minutách jsem se dostala na řadu, vybrala si svého kapříka (Pepíka) a čekala, než mi ho zabalí. Nebyla jsem si úplně jistá, jak chtějí zařídit, aby se mi po cestě neudusil, ale vzápětí jsem to zjistila.

Ve městě byl celkem provoz, a proto jsem byla šťastná, když se mě dvě auta rozhodly pustit. Popoběhla jsem teda na přechod, aby nemuseli dlouho čekat. A to byla ta chyba. V tu chvíli se to stalo. Slyšela jsem zapraskání a cítila, jak mi taška v ruce povolila. Přesně teď mi to došlo. Kapr se vesele mrskal na přechodě a auta stále čekala. Veškerý obsah tašky se mi vylil na nohy, takže mi začala okamžitě být zima. Rychle jsem se sešla s tím, že toho kapra chytím. Jenže ten bojoval o holý život a já o veškerou důstojnost, takže jsem se na té silnici mrskali oba. Skočila jsem po něm, ale vyklouzl mi z rukou a urputně se mrskal dál. Nakonec jsme se tímhle stylem dostali až na druhou stranu přechodu, kde se zabořil do sněhu a nemohl ven. Já celá promočená, zahanbená a naštvaná jsem popadla kapra taška netaška a donesla

Poezie a próza

jsem ho co nejrychleji domů v holých rukách.

Člověk by řekl, že po tak traumatizujícím zážitku si bude moct aspoň odpočinout v teplé vaně. Ani náhodou. Do vany jsem nešla já, ale Pepa (kapr).

Další tvrdá rána přišla, když do té vany krom Pepy skočil i můj bratr, který si to zase rychle rozmyslel, když pocítil teplotu vody. Vyběhl z vany, div se na těch kachlích nezabil. Po všem tom zmatku se naši teda rozhodli, že Pepa půjde na pekáč. To už jsme zase všichni stáli u zavřených dveří do koupelny a dívali se klíčovou dírkou, co táta zvládne v jedné místnosti s kaprem a kladívkem v ruce.

No. Co vám budu povídat. Táta nezvládl vůbec nic a k večeři nebyl Pepa, ale losos z obchodu, kterého mamka prozíravě koupila už včera. Jestli se ptáte, co jsme udělali s Pepou, tak ten si na Štědrý den pobyl u nás ve vaně a na první svátek vánoční jsme ho šli vypustit do rybníka za město. Z toho jsme pak udělali tradici, kterou jsme opakovali každý rok.

O VÁNOCÍCH BYCHOM SE MĚLI ZASTAVIT A NEMYSLET TOLIK NA ŠKOLU, ŘÍKAJÍ STUDENTI

Matěj Kučera

Vánoce jsou za dveřmi. Mnozí si je spojují s rodinnými setkáními, vzájemným obdarováváním, plnými mísamí bramborového salátu nebo vůní vánočního cukroví. Pro studenty je to však také čas, který musí věnovat přípravou na zkouškové období. Zeptali jsme se proto studentů FHS, jak oni sami Vánoce vnímají. Pro Ondřeje je to čas, který kvůli učení prakticky neexistuje. Ema se narodila od Ondry během svátků na učení snaží nemyslet. Pro Mirandu jsou Vánoce také o vzpomínkách na rodnou zemi a na rodinu.

„Pro mne jsou Vánoce opravdu časem klidu. Sejde se celá rodina a vzpomínáme, nebo si jen povídáme o všem možném. Je to období, kdy jde vše zlé stranou, a snažím se jen užívat si atmosféru Vánoc,“ řekla Ema.

Miranda v Česku prožije již druhé Vánoce. I letos bude myslet na svou rodinu, která žije v Mexiku. „Vánoce jsou pro mě o rodině, ať už s nimi můžete být nebo ne. Je to pro mě také čas zamyšlení, vděčnosti a porozumění,“ míní.

Vánoce pak prožívá asi jako každý další zahraniční student v Česku, často myslí na svou rodinu a na svou rodnou zemi. „To ale neznamená, že na fakultě není dobrá atmosféra nebo že já a moji přátelé nemůžeme už začít pociťovat vánoční náladu,“ upozorňuje Miranda.

To Ondřej má na Vánoce svéráznější pohled. Jak sám říká, rád pojídá kapra, cukroví a když si udělá čas koukne se i na pohádky. „Rád taky dávám a dostávám dárečky,“ svěřil se.

Ačkoliv jsou pro Ondřeje Vánoce obdobím, kdy se pozastaví svět a člověk žije tak trochu v jiném světě, bude letos myslet na učení. „Vánoce jako student na FHS? Neexistuje. Teď čekám na posudek k bakalářskému překladu, hned po Vánocích mám v jednom měsíci celé zkouškové a do toho státnice z filosofie. Vánoce by mohly být velice krásné svátky, ale je to jen učení, úzkosti z učení a mentalbreakdowny z učení,“ popsal i odvrácenou stranu svátků.

Podle Emy je ale lepší o Vánocích nechat učení být. „Vánoční čas je několik dní, kdy se snažím nemyslet na školu. I když je to někdy náročnější, protože hned po Novém roce jsou zkoušky. Ale i tak se snažím si alespoň pár dnů kolem Štědrého dne dát volno, a hned potom učení a dohánění posledních restů,“ míní Ema.

I tak oba vnímají vánoční čas jako velice specifické období. „U nás se zdobí stromeček až 23. prosince. Tato tradice vznikla tím, že když jsme s bráchou byli malí, stromeček nám v noci z 23. na 24. zdobili andílci. Je to má oblíbená vzpomínka. Asi ještě krásnější než věření na Ježíška. Myslím si, že ať má člověk jakkoli hektický život, Vánoce nás donutí zpomalit. Užít si několik dnů klidu a rodiny,“ zamýšlí se Ema.

Není to však jediná tradice, kterou Ema dodržuje. „Trháme barbor-ky a dopoledne na Štědrý den jezdíme na Svatou Horu pro Betlémské

světýlko. Po návratu domů máme k obědu kubu a pod talíři štedrovečerní večeře máme vždy šupinku. Poté také lijeme olovo, pouštíme loďičky, zpíváme koledy a já házím botou,“ popsala.

Své tradice a zvyky má i Miranda. Těmi hlavními jsou dekorace, které se na fakultě začínají objevovat. „První Vánoce v Česku jsem nebyla moc začleněná do komunity, takže jsem toho ani moc neviděla. Letos je pár vánočních večírků, jinak ale ani nevím, jaké tradice se na fakultě dodržují,“ řekla.

Zajímavé tradice mají ale také v Mirandině rodném Mexiku. „Obvykle pořádáme velký vánoční večírek. Co se týče oslav nadcházejících týdnů před Štědrým dnem, nemáme mnoho jiných tradic než adventní. Nejsou tu žádné vánoční trhy, ale máme něco, čemu se říká posadas, které jsou podobné vánočním večírkům, ale mají své kořeny v Bibli a původních kulturách,“ popsala Miranda.

Sama věří, že Vánoce mají své jádro v náboženství a staly se svátky, které přesahují veškeré národnosti světa i všechna náboženství. „Věřím, že Vánoce jsou časem mezi lidmi, oslav a dopřávání si velkých i malých dobrot,“ míní.

„Roli Vánoc vnímám tak, že by se lidi měli na chvíli zastavit a vypadnout ze svého života. Uvědomit si, že je v tomto světě i nějaký krásný čas plný lásky a míru, ne jen starost z každodenních problémů a stereotypů. Naše Vánoce jsou ale specifické tím, že se vždycky vyhrotí celá naše rodinka, ideálně 15 minut před štedrovečerní večeří,“ řekl s nadšátkou Ondřej.

Ema s Ondřejem rozhodně nepatří mezi Grinche, kteří by Vánocemi pohrdali, naopak. Podle Ondřeje jsou jen zbytečně finančně náročné. Podobně to vidí i Miranda. „Je to čas, který je považován za období darů, ale v podstatě to znamená utratit všechny své úspory. Nejen dárky, ale vše se stává najednou vánoční, což znamená, že to dostane nové balení a zvýšenou cenu,“ řekla.

Miranda i Ondřej si ale i tak vánoční atmosféru si užívají, stejně jako Ema. „Obecně miluji Vánoce! Vůně cukroví, jehličí, všude světýlka... Když jsem byla malá tak byl každé Vánoce i sníh. Třeba letos bude štěstí a Vánoce nebudou na blátě. Jediné mínus pro mě je to, že jsem netrpělivá, a v těšení se na rozbalování dárků jsem stále malá nedočkavá holčička,“ řekla Ema.

Do nového roku vstupují všichni s velkými očekáváními. „Přála bych si do něj vstoupit s větším odhodláním, s jasnou představou toho co chci a jak toho dosáhnout. Přeju si tento přístup aplikovat jak na akademické a profesní úrovni, tak i v osobním životě,“ vyhlíží nový rok Miranda.

Také Ondřej by chtěl do nového roku vstoupit úspěšně. „Ani nevím, jak do nového roku vstoupím, ideálně s úspěšně splněným OJAKem a aspoň trochu uzdraveným mentálním zdravím, takže si ty státnice nakonec asi stejně budu muset odhlásit,“ uvažuje.

„Jako každý rok bych potřebovala vylepšit spánkový režim, a co se školy týče, musím se naučit nenechávat vše na poslední chvíli,“ zakončila Ema.

MĚSTO V PŘECHODNÉM VLASTNICTVÍ

Adam Řehák

Vycházím z letiště a rozhlížím se. Dorazil jsem do Kurdistanu, o kterém jsem slyšel tolik z doslechu. Přesněji řečeno do Turecké části kde by podle někoho Kurdistan měl být. Ale letiště vypadá velice normálně. A západně. Možnost se sem podívat jsem dostal skrz vzdělávací akci Erasmus+ zaměřenou na gender. Musel jsem na poslední chvíli pořizovat pas a rušit původní plány, ale všechno jsem zařídil a teď jsem tu.

Vycházím ven na parkoviště, a vítá mě Umut. Řekl bych, že je náš průvodce, ale dělá pro nás mnohem víc. Umut je ten, kdo ví, jak se tu věci mají, jako Kurd zná město i jeho obyvatele, jejich příběhy a životní situace. Navíc je schopný zprostředkovat věci, a to do té míry, že si rád vezme na starost bandu cizinců na týden. Žen a mužů, nutno poznamenat, kteří samozřejmě, jak místní normy určují, mají přespávat v dvou oddělených bytech.

Umut nemůže být ani čtyřicet let starý. Krom toho, že mi připomíná Tomáše Matonohu, nevypadá nijak výrazně, ale anglicky mluví výborně a chová se přátelsky – jak jsem později zjistil, s Čechy má své zkušenosti. Pozdravíme se, představíme se a v tu chvíli mě překvapí nečekanou otázkou. Jestli prý vím, že nosím Kurdské barvy. Červená, zelená a žlutá. Pravda, mám na čepici šňůrku v těch barvách, protože mi ji kdysi v Řecku kdosi vnutil. Jestli prý jsem kvůli tomu neměl problémy s celníky. Neměl, všechno proběhlo hladce. Umut ale rozhodně nemá liché představy o místních strážcích zákona. Když mě veze z letiště, právě objíždí obrněné auto, když zmiňuje „Unfortunately, this city is occupied“. O tom, že se nemýlí, se můžeme přesvědčit z oken našeho bytu – naproti nám stojí vojenská ubytovna.

Jsme umístěni v bytovém domě uprostřed města Diyarbakir, kurdsky Amed. Hned zrána využívám volného času a jdu si obejít blok – našel jsem okolo drobnou mešitu s minaretem, supermarket, základní školu i plot s ostnatým drátem. Samotný byt je plný Evropanů, a je to celkem zajímavý výběr – feministky, ekologové, cestovatelé a samozřejmě studenti. Z ČR je nás tu pět, o dva více, než mělo být, protože polská výprava na poslední chvíli onemocněla – a díky tomu jsem tu i já. Jako náhradník.

Náš denní rozvrh je celkem jednoduchý – dopoledne jsou zaměřená na aktivity okolo genderu. Jak se rychle ukazuje, nemůžeme se shodnout, jestli se dá brát jen jako osobní identita, nebo něco širšího, a obecně je tu povědomí o genderu dost různé. To platí bohužel i o zájmu. A tak jsou naše aktivity celkem zapomenutelné. Na to, že nejsme v Evropě, nás upozorňují jen hlasy muezzinů zvenku. Co si vybavuji mnohem lépe, jsou odpoledne: vycházky ven do města, kolem historického centra a nejstarší části města. Vzpomínám si na jeho spletité uličky špinavou dlažbou a chátrající domy se zaprášenými dvo-

Články

ry, a také hlavní ulici vedoucí skrz, s velice tureckými obchody a turistickým sortimentem. Hodně míst působí, že tu jsou od Turků pro Turky a místní s tím nemůžou dělat nic moc.

Stará část Diyarbakiru se nazývá Sur neboli Hradba. Nachází se tu většina historických památek, ale zároveň tu žije velká kurdská komunita. V roce 2015 zde probíhal konflikt mezi kurdskými povstalci a tureckou armádou, během kterého byla velká část východní části Suru byla zničena. O zbytek se postarala turecká správa, když provedla rekonstrukci. Místo domů pro obývání ale postavila další prostory pro obchody a kavárny, a velká část čtvrti zůstává jen jako travnaté plochy. Nejvýraznější je to v sousedstvích Hasirli a Fatihpasa, kde krom historických památek v praxi nezůstal kámen na kameni. Jak jsem se dozvěděl z doslechu, účelem bylo také vymístit a rozptýlit kurdskou populaci.

Historických památek je ve městě mnoho a ukazují na dlouhou historii lidských sídel na tomto místě. Není divu, podél města teče řeka Tigris. Zmiňovaná hradba je obrovská a zachovalá skoro v celé délce. Nachází se zde původní arménský kostel, mešita z jedenáctého století a mnoho dalších chrámů obou vír, karavanseráj, minaret, netradičně postavený odděleně od mešity, brány, paláce a domy, všechny postavené z černého čediče. Na stráni, která od města vede dolů k řece, kdosi nechal postavit vodopád a nad ním prosklenou plošinu, ze které je hezký výhled a kde se dobře dělají selfies. Člověk se jen nesmí podívat moc přes okraj – mohl by si všimnout jak je sráz pod ním posetý odpadky. Ne že by ho to překvapilo – travnaté stráně okolo hradeb Suru jsou podobně znečištěné.

Jedno odpoledne jsme měli zájezd mimo město. Jsem rád, že jsme mohli vidět víc z místního venkova – i když jen z okna autobusu. Krajina byla kopcovitá, kamenitá a suchá – až na pár míst kde si někdo dal tu práci s udržováním zeleně. Projížděli jsme pár policejních checkpointů, ale nikde nás nezastavovali. Nakonec jsme dorazili na místo. Vrchol útesu nad hlubokým kaňonem řeky Tigris. Vrcholku vévodila mešita se zahradou, ale výraznější byl dvacetimetrový stožár s tureckou vlajkou vedle ní. Udělali jsme si fotky, a šli dolů k řece se vykoupat. Na rozdíl od břehů, které byly posety odpadky a nedopalky, byla voda čistá a průzračná. O kus dál jsme navštívili zříceninu arménské pevnosti Egil. Každý zákрут kaňonu Tigridu má nějakou další ruinu pevnosti, věže, kostela, nebo hrobky. Většinou opomenuté a ponechané svému osudu. Dávná minulost se odhaluje přímo před očima, ale není čas se pozastavovat, jen udělat další fotky a jet se navečeřet.

Jeden z posledních dní se ve městě konají oslavy nějakého svátku. Státního. Zrovna jdeme navštívit nějaké Kurdské kulturní centrum. Umut zařídil, že si můžeme poslechnout kurdské pěvce – uchovávatelé kulturní tradice, kteří se učí zpívat v kurdistině tradiční příběhy a legendy. Sedí před námi v řadě,

HISTORICKÉ OKÉNKO

Štěpán Svoboda

předávají si slovo a postupně všichni zpívají. A já si připadám zvláště, jak tam sedím a poslouchám – dívám se na tu řadu starých mužů jako na kulturní zajímavost, inspiraci a učební materiál, ne jako jednotlivce se svými vlastními komplikovanými životy. Přitom jak jsme už slyšeli a viděli, Kurdové ve svých každodenních životech nemají vůbec snadné udržovat svou kulturu naživu.

Později jsme navštívili obchod se suvenýry – ale vyráběných místními. Stáli jsme nedaleko na ulici, a vtom zpoza rohu vyšel Turek v obleku. A pak další a další. Dav nějakých padesáti turků v oblecích s vlaječkou na klopě, zástupců tisku, policistů v uniformě, policistů v civilu a dokonce pár vojáků v kompletní výbavě kolem nás rychlým krokem prošel skrz úzkou špinavou ulici starého města, a zamířil do zmíněného kulturního centra. Dozvěděli jsme se až zpětně, že si asi turecká správa chtěla potvrdit, že se tam neděje nic nežádoucího.

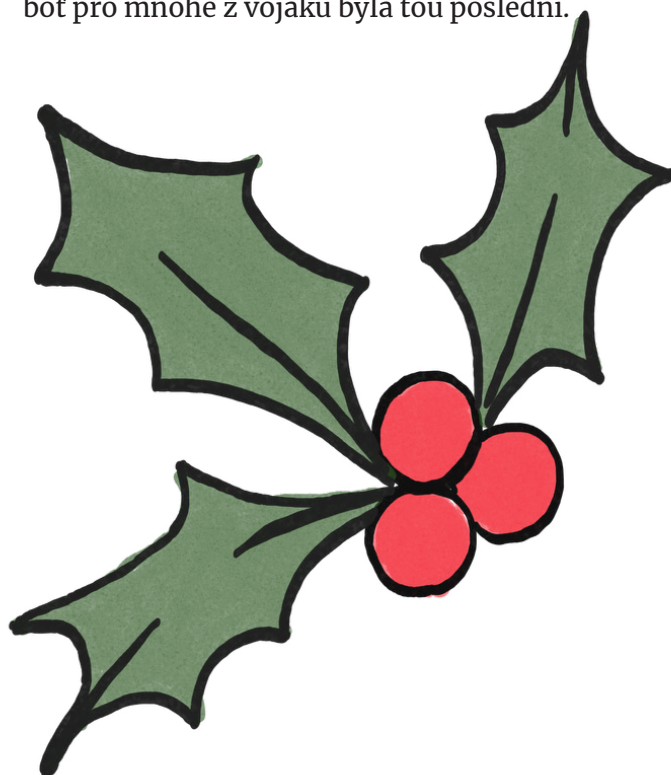
Nějakou chvíli potom jsem se musel oddělit a vrátit, protože mi nebylo dobře. Kráčím zpátky přes město, a vidím, že turecké oslavy jsou v plném proudu. Stánky, koncerty, balónky, skákací hrad a hromady lidí okolo. Večer mám příležitost vidět Kurdy na ulici slavit po svém. Drobná kapela s akustickými nástroji a řada dívek, které tancují v kruhu. O chvíli později jdu tou samou cestou zpátky a už tam nejsou – ale zato si všímám policisty, který vystupuje z auta. Neoznačeného.

Týden je rychle pryč, a na závěr máme oslavu v jedné z místních restaurací. Kulturnímu šoku se nevyhneme – hned u vchodu se dozvídáme, že alkohol tu nevedou, zato je na každém stole připravená vodní dýmka a o kus vedle živá kapela. Její hudba mě baví hodně, ovšem když se ptám Umuta jestli se dá někde dohledat online, dozvím se že je to jen nějaká místní kapela, nic zvláštního. Ale zjevně ho hudba baví taky, a dokonce se nás pokouší naučit nějaký kurdský tanec v řadě, který pracuje s čím dál složitějším rytmem. Jak jsem zjistil, Kurdové jsou v společném tanci skvělí, ale vůbec nezvládají tančit sólově.

Skončili jsme s jídlem, kouřením, tancem i hudbou, a před návratem jsme se šli projít přes kamenný mostu z jedenáctého století. Řeka Tigris se pod ním pomalu vleče, kolem poletují netopýři a já se cítím melancholicky. Připadám si jako turista, a musím si vysvětlovat že tu jsem, protože Evropská komise měla zájem mě cosi naučit, že tu jsem v rámci vzdělávacího programu. Ale když na to vše vzpomínám zpětně, mám pocit, že ten, koho jsem v projektu nahladil, by tam jako turista jel. Hodně lidí to tam tak mělo, prý stačí znát správné lidi a člověk se podívá po celém světě v rámci akcí přes Erasmus. Kdo ví, jestli se nečekalo, že touhle dobou zapomenou na gender i na Kurdistán. Nezapomněl.

S blížícími se vánočními svátky se obchody začínají plnit lidmi, armády čokoládových mikulášů a andělů s obsahem tří procent kaka a okupují okolí pokladen a centrum Prahy překypuje pestrobarevným blikajícím kýčem. V leckterých očích tyto skutečnosti devalvují hodnotu Vánoc jako takových, a proto bych rád připomněl událost, která se stala v prosinci roku 1914 na západní frontě první světové války. Nedaleko města Ypry v Belgii se táhla linie zákopů Němců a vojsk Dohody (převážně Britů), mezi nimiž ležela tzv. země nikoho. Iluze, že bude válka bleskově vyhrána a do Vánoc budou všichni doma, se rozplynula, a její místo zaujala krutá realita vleklé zákopové války. Tu charakterizovalo ubíjející čekání, občasná útoky a dělostřelecké ostřelování.

V zimě roku 1914 se z důvodu krutých mrazů intenzita bojů značně snížila, dne 25. prosince se však stalo něco, co si nikdo do té doby nedokázal představit. Z obou zneprátených táborů se začaly ozývat koledy. Němci připevňovali na zákopy ozdobené stromečky a svíčky a byli to oni, kteří jako první vyrazili do země nikoho, setkat se se svými britskými (ne)přáteli. Někteří Britové jim vyšli naproti, další se postupně přidávali a zanedlouho došlo na vánoční přání, předávání drobností a směnný obchod, přičemž vrcholem všeho bylo fotbalové utkání obou zneprátených národů. Toto příměří trvalo na některých místech až do Nového roku a zúčastnili se ho desetitisíce vojáků, podle některých údajů až sto tisíc. Zajímavé je, že k němu nepřišel žádný oficiální rozkaz, naopak se jednalo o zcela svobodné rozhodnutí lidí, cítících ve sváteční čas sounáležitost s těmi, proti kterým válčili. A ačkoliv se společná oslava Vánoc v dalších letech první světové války už nikdy neopakovala, stojí za to si ji připomenout, neboť pro mnohé z vojáků byla tou poslední.

Andrea Blahová

Přemýšleli jste někdy nad tím, jak moc důležitá je autentičnost? Co vlastně znamená být autentický? Samotné slovo autenticita či autentičnost znamená pravost nebo hodnověrnost (slovník cizích slov abyz). Význam slova se tím tedy pojí se svobodou, jelikož není možné vyjadřovat pravost, pokud nejsme svobodní. A proto máme zato, že autentický člověk je plně svobodný v tom, co dělá a říká. Přijímá kritiku a názory ostatních, ale nenechává se omezovat. Nesrovnává se s jinými lidmi a namísto toho se soustředí sám na sebe. Autentický člověk se nepřestává mít rád a věřit si i ve chvílích nezdaru.

Již mnoho let se i různí filozofové a jiní intelektuálové zajímají o to, co to přesně znamená být sám sebou. Být věrný sám sobě neboli být autentický. Například pro psychologa a psychoterapeuta Carla Rogerse autenticita znamená, že je člověk autorem vlastního života. Říkal, že člověk má žít více cílevědomě a hledat svou autenticitu v každém okamžiku (Joseph, 2018). Také věřil, že lidé, kteří docházejí na terapii, mají nejčastěji problém právě s tím, že mají ve svých životech autenticity nedostatek (Joseph, 2018).

Autenticita se podle mě nejčastěji ztrácí v průběhu dospívání. Malé děti, i přesto, že je rodiče a vychovatelé napomínají, ať něco nedělají a všemu se nesmějí, se stejně za pár minut oklepou a znovu dělají to, co se jim zlíbí, a smějí se, čemu zrovna chtějí. Jsou zkrátka plně autentičtí a nikdo jim to nemůže vzít. Když přijde čas, kdy lidé dospívají a postupně se dostávají do různých společností v práci nebo škole, jsou na ně kladené čím dál větší nároky. Tím pádem se u každého neustále zvyšuje prostor pro chyby a pocity studu nebo strachu. Člověk pak svou autenticitu ztrácí. Kolikrát vám jenom během studia na univerzitě někdo dokázal dát pocit, že byste měli být méně sami sebou a více buď někým jiným anebo nejlépe nikým? Ačkoliv víme, že většinou, když nás v našem životě někdo zaujal, to bylo ve chvíli, kdy si na nic nehrál a byl sám sebou, je i přesto těžké umět to aplikovat sám na sebe. Občas je ale důležité zastavit se a zamyslet se nad sebou. Zkusit si včas uvědomit, jestli jsme ve svých životech autentičtí, nebo jestli je čas znovu v sobě probudit něco z toho báječně opravdového dítěte, kterým jsme i my bývali.

Cesta za autenticitou je samozřejmě náročný proces, to tvrdil už zmíněný Carl Rogers. Podle něj je nutné hledat rovnováhu mezi uskutečněním vlastních potřeb a naplněním potřeb vztahů s lidmi, kteří jsou součástí našeho života (Joseph, 2018). Já myslím, že podstatné je vědět, že autentičtí musíme být právě teď v tuhle chvíli, a ne až někdy jindy. Nevyhýbat se novým zkušenostem, přestože vypadají děsivě, a nenechat se zahrnout do kouta strachem z odsouzení. Mít na paměti, že můžeme být stále sami sebou, přestože se nebudeme ve všech svých životních rolích chovat stejně.

Každý by se měl pokusit nenechat si svou autentičnost vzít a stále na ní pracovat. V okamžiku, kdy totiž lidem dáme něco z nás samotných místo toho, abychom se ze strachu nebo jen proto, že je to jednodušší skrývali, náš život začne nabírat správný směr a stane se mnohem více naplněný.

Vojtěch Malý

Téměř po 125 letech se otevřela nejistá šance na obnovu procesu zatíženého na konci 19. století divokou protizidovskou atmosférou.

Před Velikonocemi ve středu 29. března 1899 se tehdy devatenáctiletá dívka Anežka Hrůzová vydala na cestu domů. Ze služby u místní švadleny v Polné na Vysočině nebyla její cesta delší než čtyři kilometry. Do malé vesnice Věžničky však již nedošla, po cestě byla surově zavražděna.

Po usilovném hledání našla Anežku Hrůzovou rojnice dobrovolníků na okraji lesa. Přesvědčení bylo mezi lidmi téměř jisté – židovská kosher vražda. Podezřelým byl od počátku mladý podivín z Polné, žid Leopold Hilsner. Starosta Polné ustavil na radnici „vyšetřovací výbor“ a žurnalisté vyslyšali svědky ještě před příjezdem kriminalistů. Byla vyhlášena odměna 100 zlatých za informace vedoucí k odsouzení, a vyšetřovatelům se nakonec přihlásilo těžko uvěřitelných 180 svědků vraždy.

Vyšetřovací verze sice existovaly (spory o peníze v rodině Hrůzové, deviantní sexuální útok), byly ale v počátku opuštěny. Lid již rituálního vraha našel a celkově bylo vsazeno příliš: antisemitské články, senzační pohlednice, parlamentní interpelace na řešení židovské otázky. Venkovany ani žurnalisty nelze však příliš vinit. Nahlédnout flagrantní nedostatek důkazů o rituální vraždě bylo úkolem nestranných soudců v Kutné Hoře. Lze jen spekulovat, zda dostali strach z tlaku veřejnosti, svému poslání ale nedostáli.

Do případu vstoupil též prof. Masaryk apelem na nalezení pravdy. Nešlo mu předně o židy či Hilsnera, nýbrž o rovnost každého člověka před zákonem. Nerozuměli mu však ani jeho studenti. Panovala shoda, že židé jsou nepřáteli mladého českého národa; výraz genocida tehdejší vzdělanci ve slovníku pochopitelně ještě mít nemuseli. Naším úkolem zřejmě zůstane kriticky zvažovat, zda jde všeobecné přesvědčení společnosti správným směrem.

KAM DO DIVADLA?

Adam Řehák

DIVADLO D21

Neděle 17.12. v 14:30 a 17:30 a Středa 20.12. v 19:30 – Betlém aneb Komédie o narození (*Představení se hodí i pro mladší diváky*)

Čtvrtek 21.12. v 19:30 – Utrpení mladého Werthera (*derni-éra*)

Pátek 12.1. v 19:30 – Držte Ubu – soubor Masivní ♦

ŠVANDOVO DIVADLO

Čtvrtek 14.12. v 19:00 – Hamlet („Jedno z lepších provedení Hamleta poslední doby“ – můj bratr)

NOVÁ SCÉNA NÁRODNÍHO DIVADLA

Pátek 22.12. v 20:00 – Sternenhoch

Středa 3.1. v 20:00 a Čtvrtek 20:00 – Návštěva

DIVADLO KOMEDIE

Pondělí 8.1. Úterý 9.1. a Středa 10.1. v 19:30 – Lazarus

DIVADLO VĚNUŠE – SOUBOR DEPRESIVNÍ DĚTI TOUŽÍ PO PENĚZÍCH

Neděle 17.12 v 20:00 – Maryša (mlčí)

Úterý 19.12 v 20:00 – Kdo zabil mého otce

Neděle 7.1. v 20:00 – Edvard II.

KULTURNÍ TIPY OD HEDVIKY

Retro muzeum Praha 20. 1. 2023 – 14. 1. 2024

<https://goout.net/cs/retro-muzeum-praha/szifgbv/>

Večer současné poezie 8. 1. 2024 | 19:00

<https://www.mlp.cz/cz/akce/e26816-vecer-soucasne-poezie/>

Elmgreen & Dragset: READ 16. listopadu 2023

<https://www.kunsthallepraha.org/udalosti/elmgreen-dragset-read>

Best of Besson [15.12. (Pátý element); 27/12 (Leon)]

<https://www.kinoaero.cz/?cinema=1&sort=-sort-by-data&festival=best-of-besson>

Lukáš Kudláček

Mon Laferte: Autopoiética

UNIVERSAL MUSIC MEXICO

Nejnovější album chilsko-mexické hvězdy Mon Laferte je sbírkou řemeslně vybroušených skladeb, z nichž vyzařuje zpěvaččina technická zdatnost i nezaměnitelné charisma jejího hlasu. Umělkyně zde kombinuje tradiční latinskoamerické žánry a rytmy s prvky trip-hopu a elektronické hudební produkce.

V působivé úvodní skladbě Tenochtitlán se Laferte vyrovnává s komentáři, kterým musela čelit v začátcích své hudební kariéry. NO+SAD je banger ve stylu reggaetónu, kde vzdoruje kritice a nenávis- ti, které je vystavena ve své pozici již úspěšné ženy, navíc s otevřeně feministickým přesvědčením, které je pro některé trnem v oku. Nechybí ani osobnější zpovědi, jako na Amantes Suicidas, kde bojuje s bolestí z nefunkčního vztahu. Balada Mew Shiny, jeden z anglicko jazyčných momentů desky, je srdceryvným vyjádřením beznaděje z pocitu, že je přehlížena někým, pro koho má milostné city. Vášnivě "I am here!" ze závěrečné části skladby se dá vztáhnout na celé album, které je pozoruhodnou manifestací samotné zpěvačky se všemi jejími sebevědomými i zranitelnými okamžiky.

Trhã: avðëljajntðë£ hinnem nihre

vlastní náklad

Za projektem Trhã stojí velmi produktivní americký hudebník Damián Antón Ojeda. Žánrově lze Trhã zařadit jako atmosférický black metal s ambientními pasážemi a občasným využitím syntezátorů. Ojeda v této tvorbě využívá své vlastní vymyšlené jazyky a snaží se tvořit hudbu jakoby pocházející z jiného světa.

Nejnovější EP je sbírkou tří skladeb o celkové délce 20 minut. Od první vteřiny ale začíná intenzivní pouť cizí, temnou zvukovou krajinou. Vynikají nevšední, ale velmi podmanivé riffy. EP uzavírá krásná ambientní kytarová skladba, jejíž pro západní hudbu atypická melodická stavba vyvolává pocity katarze a zároveň melancholie. Jako by právě zde byl rozklíčovaný předcházející agresivní sound. avðëljajntðë£ hinnem nihre je každopádně magicky pohlcujícím zážitkem.

Danny Brown: Quaranta

WARP RECORDS LIMITED

Quaranta je zatím nejosobnější deskou Dannyho Browna, rappera původem z Detroitu s charakteristicky excentrickým projevem. Brown si místy zanechává svůj smysl pro humor, ale hlavní roli už nehraje jeho nespoutaná energičnost, nýbrž introspekce a mnohdy bolestivé přemítání. Beaty jsou kvalitní jako vždy a perfektně dokreslují raperův přednes, ostatně podíleli se na nich dlouhodobí spolupracovníci i známá jména hipopové produkční scény.

Na Hanami Danny Brown reflektuje svůj vztah k rapu vzhledem ke svému věku. "Rap a young man game, and ya missed ya mark / Probably never win a Grammy or chart on the charts / Should I still keep goin' or call it a day?" Y.P.B. a Jenn's Terrific Vacation tematizují vyrůstání v Detroitu a jeho gentrifika- ci. Brown ale často také vzpomíná na trnitou cestu, kterou si v životě prošel. Down Wit It je vzpomínkou na partnerku, kterou Brown podváděl a jejíž hodnotu si neuvědomoval; po její ztrátě se pak obrátil k alkoholu, aby se vyrovnal s bolestí. V takovýchto chvílích při poslechu Quaranta je Danny Brown hluboce lidský a je těžké s ním nesympatizovat, přes všechnu bolest je ale znát, že je už na tom v životě lépe. A jeho hudební tvorba zůstává skvělá.

Cabezadeneo, Mbé, Leyblack: Mimosa

QTV SELO

Mimosa je dílem tří brazilských umělců, kteří spolupracovali během své rezidence v Centru pro umění a technologii Etopia ve španělské Zaragoze. Jedná se o hudební manifesto o „moci afro-brazil- ských rytmů“, které žánrově surfuje od samby a va- riací na aspekty brazilského funku až k drum'n'bass (Dfb) a hipopu (Taca). Je třeba přistoupit na to, že Mimosa je zcela nevšedním hudebním zážitkem, který slibuje překvapení na každém rohu, třeba ve formě nečekaně využitých samplů (myslím především na skladbu Quinta, samotné překvapení ne- budu spoilovat). Třešničkou na dortu jsou texty v portugalštině, které se objevují jen na některých skladbách. Texty jsou dosti explicitní a vulgární, Cabezadeneo přitom nabourává heteronormativ- ní pojetí mužské sexuality. Celé album je skuteč- ná zvukově progresivní jízda, byť možná vyžaduje vystoupit trochu ze své komfortní zóny. Pokud to zvládnete, zažijete hromadu zábavy. Takhle zní afro-brazilská hudební budoucnost!

@evzen_hromosvod

NEOBVYKLÉ VÁNOČNÍ FILMY

Kryštof Šubr

S Vánočními svátky kromě prázdných bankovních účtů, cukroví, alkoholem, nepochopitelných historek od opilých strýců a sněhu přichází i filmy – jakým lepší způsobem trávit čas s příbuznými které máte rádi, ale nemáte si s nimi co říct, než společným sledováním vánočních filmů? Všechny klasiky jste ale už určitě viděli milionkrát – Sám doma, Lásky Nebeská, Pelíšky, Smrtonosná past.

V následujícím krátkém seznamu vám chci představit možné alternativy, filmy které se buď tématicky přímo věnují Vánocům, skvěle adaptují známou vánoční atmosféru, nebo svátky používají jen jako pozadí svého příběhu...

Věc (1982)

Původní název: *The Thing*

Režisér: John Carpenter

Mistrovský paranoidní horor, o strachu z neznámého a stupňující nedůvěře mezi skupinou lidí uvízlou v zasněžené oblasti uprostřed ničeho. Kdo z nás neměl minimálně jedny takovéhle Vánoce?

Nezvaný host (1994)

Původní název: *The Ref*

Režisér: Ted Demme

Do vánočně vyzdobeného domu buržoazní rodiny se ukryje hledaný zločinec Gus – po setkání s rodinou a jejich neustávajícími hádkami se z únosce postupně stává jejich terapeut.

Spalující touha (1999)

Původní název: *Eyes Wide Shut*

Režisér: Stanley Kubrick

Uprostřed vánočních svátků se znužený Newyorský doktor Bill Harford po vzoru svého kolegy rozhodne zaexperimentovat a pokusí se zúčastnit luxusní orgie/karnevalu. Po blízkém setkání se smrtí si ale začne uvědomovat, že podvádění svojí ženy není jen tak pro každého.

Noc Lovce (1955)

Původní název: *Night Of The Hunter*

Režisér: Charles Laughton

Jediný film Charlese Laughtona sleduje Harryho, bývalého vězně který se snaží chytit dvě malé děti někdejšího spoluvězně, jenž údajně ví, kde se ukrývá obrovský lup – cestou skrze hlubiny amerického venkova mladí sourozenci poznají pravý význam Vánoc...

Další filmy:

Poslední skaut, Kiss Kiss Bang Bang, Zvláštní dny, Truchlivé dědictví, Carol, Nepřítel státu, Transdarinka, Batman se vrací, 'R Xmas, Jednoduchý plán

Martin Dolský

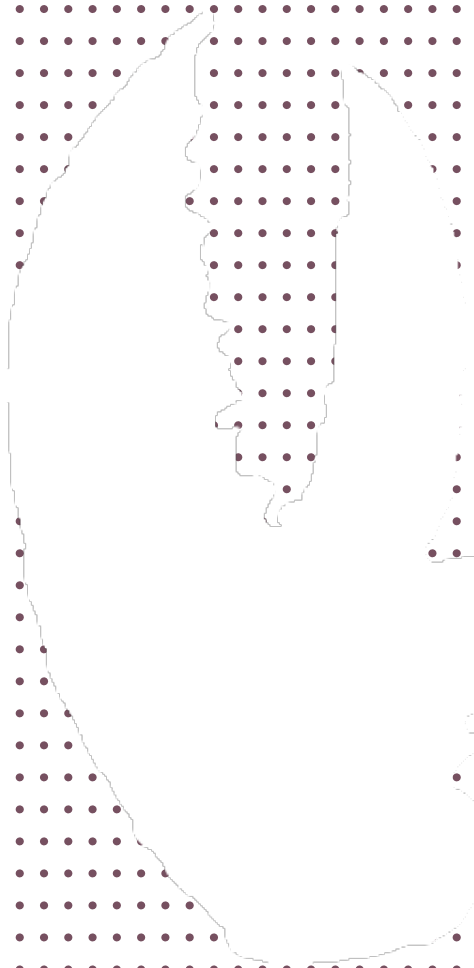
Během zimního semestru jsme na naší fakultě rozjeli novou studentskou skupinu zaměřenou na AI. Technologie se neustále vyvíjejí a začínají mít na vzdělání velmi výrazné dopady, takže jsme usoudili, že je nejvyšší čas začít AI věnovat více pozornosti.

Naším hlavním cílem je na fakultě rozdmýchat diskuze o AI. A to od těch filosofičtějších až po rize pragmatické otázky. Bavíme se o tom, k čemu jsou všudypřítomní chatboti dobří, jak je můžeme prakticky využít v rámci studia a promyšlíme potenciální rizika s nimi spojená. Snažíme se taky budovat mosty mezi námi a vyučujícími, kteří si začátkem semestru založili podobnou podpůrnou skupinu.

Páteří naší komunikace se stala řada kanálu na studentském Discord serveru FHS UK, který kromě aktivního jádra sleduje přes 80 studujících. V první řadě v kanálech sdílíme info o aktuálních událostech, přednáškách a diskuzích. K tomu pravidelně přidáváme tipy, jaké nástroje využívat a jak to dělat efektivně. Zajímavá je sekce use-casů, kde jsme nově začali přidávat tipy, jak nástroje pomocí přirozeného jazyka „naprogramovat“ na různé užitečné úkoly — třeba aby nám pomohli pochopit složité koncepty v roli mentorů nebo aby nám dali konstruktivní zpětnou vazbu na naše texty. To je dost fajn, především když nám třeba takový feedback konkrétní vyučující nenabídne.

Na Discordu také plánujeme pravidelné společné schůzky, na kterých řešíme aktuální dění ve světě i na fakultě a hledáme způsoby, jak přiložit ruku k dílu. Nedávno jsme se třeba zapojili do FHS AI dne, kde jsme zorganizovali soutěž v generování AI umění — se super ohlasy. Právě teď se zapojujeme do pracovní skupiny, kde budeme společně s řadou aktivních vyučujících v průběhu zimy vytvářet fakultní etický kodex k AI. A co víc, začíná se ve spolupráci s několika vyučujícími připravovat praktický workshop pro vyučující proseminářů k akademickým dovednostem. Těm bychom v druhé polovině ledna rádi pomohli si rozšířit povědomí o AI nástrojích, aby téma jejich využití mohli začít otevírat se svými studujícími v rámci výuky. Na letní semestr pak plánujeme peer-to-peer workshopy pro studující, kde neostříleným zájemcům nabídneme tipy, na co všechno lze různé nástroje používat a jak to dělat efektivně.

Dosavadní zájem o naše aktivity nás těší, ale moc rádi přivítáme i nové zájemce. Pokud vás něco z naší činnosti zaujalo a chtěli byste se zapojit, neváhejte se ozvat koordinátorovi Martinovi Dolskému na Discordu (@martindolsky) nebo na mail (dolsky.martin@gmail.com). No a pokud byste raději přihlíželi z povzdálí, ale chcete zůstat v obraze, přidejte si nás na Discordu (po otevření kanálu FHS UK musíte do kanálu #začni-zde — tam kliknete na emoji robota a na liště vlevo se vám zobrazí AI Support kanály).

HUMR

Šéfredaktorka: Lucie Kalabisová (lucie.kalabisova@seznam.cz) **Korektura:** J. Ondřej Pešek, David Ujčík **Logo:** Bety Cuhrová **Titulka:** Yiling Zhang **Poezie:** Klára Hampejsová, Jarek Požár, Hedvika Pártlová, A.K., Barbora Černá, Lukáš Kahoun
Recenze a doporučení: Lukáš Kudláček, Hedvika Pártlová, Adam Řehák, Kryštof Šubr **Rozhovory:** Matěj Kučera, **Fotografie:** Jakub Černožský, **Ilustrace:** Markéta Královcová **Proza a články:** David Ujčík, A.K., Andrea Blahová, Vojtěch Malý, Magdalena Kučerová, Adam Řehák, Štěpán Svoboda, Martin Dolský **IT podpora:** Karolína Havlová, J

Kontakt: humr.fhs@gmail.com; www.humr-space.cz

Vydavatel: Studenti FHS UK, z.s., adresa: Pátkova 2137/5, 182 000 Praha 8

Datum vydání: 13.12. 2023

Časopis Humr vznikl za podpory Fakulty humanitních studií UK. Fakulta nenese odpovědnost za obsah článků